

N O O R D - H O L L A N D S C H E C O U R A N T.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 3 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents segelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men n. w. de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 Janij.

Dezer dagen heeft te Rotterdam het licht gezien *Een vliegende bladzijde voor de Rotterdammsche kiezers*. Het is ons dat ons leedwezen, want het schijnt met veel zaakkennis en met veel talent geschreven te zijn, nog niet onder de ogen gekomen; maar te oordeelen naar de uittreksels, welke daarvan door de *Grondwet* worden medegedeeld, schijnt het voornamelijk in 't licht te willen stellen, niet welke kunstvaardigheid de partij der orthodoxen er in geslaagd is, elken bestaanden politieken toestand omver te werpen en door wat anders, wat dan ook, te doen vervangen; opdat toch maar geen politieke toestand, waarin zij niet den doventoon voert, eenige duurzaamheid verkrijge, en opdat het land ten einde raad, er eindelijk toe moete besluiten, zich in hare armen te werpen en in de toekomstige zich aan haar over te leveren.

Met veel puntigheid wordt de te dien einde door de partij der orthodoxen gebezigde tactiek gekarakteriseerd: „Als wij onze aandacht vestigen” — zegt het *Vliegend blaadje* — »op een deel der uitspraken van de anti-revolutionnaire partij, dan zouden wij haast tot de overtuiging komen, dat zij alles, wat er is en wat er wezen kan, onbepaald afkeurt.” Tot bewijs van deze meening voert de schrijver de eigen woorden aan, die de heer Groen vóór 1848 (1) heeft geschreven, om te betoogen, dat men in 1847 leefde »onder het alvermogen van een eenhoofdige revolutionnaire bewind, *jure* op velerlei, *facto* op geenerlei wijze beperkt.” Op eene andere plaats (2) wordt de regering door den heer Groen gelaakt »wegens het onduiken van het wezen der zaak, het onvoorwaardelijk vasthouden aan eene staatsregeling, welke door niemand onverbeterlijk, door allen hoogst gebrekkig gerekend werd, en wegens het achterblijven van elken maatregel, die op betere handhaving der Grondwet zou hebben gediend.” Na zulk eene uitspraak, mogt de heer Groen gewis onder de voorstanders der Grondwets-herziening geteld worden, te meer als hij volmondig verklaart (3), »niet te durven ontkennen, dat de inrigting, die de liberalen bedoelen, in sommige opzichten, boven de toenmalige de voorkeur verdient.” Maar gij bedriegt u: de Grondwet van 1848 treedt in werking, en al aanstonds hoort gij Mr. Groen de verklaring afleggen, dat hij haar »niet gaarne eene levensverzekering voor een geheel jaar zou willen geven (4)! Het liberale Ministerie de Kempenaer telt den heer Groen wel onder zijne lievelingste bestrijders, en de anti-revolutionnaire staat met de vrienden van het oude behoud. Gij verwondert u over zulk eene vreemde houding; maar daar herinnert gij u, hoe de heer Groen openlijk heeft verzekerd: »dat het hem bij uitnemendheid zonderling voorkomt, dat de man, wiens geschriften het meest tot recht verstand der Grondwet en tot voorbeting van Grondwets-herziening mede hebben gewerkt, op den achtergrond wordt gehouden (5); en gij weet, dat ook hij een ministerie heeft bevestigd, dat de Nieuwe Tweede Kamer, »welke door de Kamer van 1848 is afgevoerd, het taatzinnig versterken (6), door middel van de wetten is hij wederom in de oppositie, en tot den laatste dag toe blijft hij een der felste bestrijders. Het maakt plaats voor eene ministerie van Hall; en naauwelijks nog zijn de nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer afgelopen, of gij leest in het dagblad der anti-revolutionnaires, dat het bewind niet onvoorwaardelijk op humane ondersteuning te rekenen heeft (7).”

Aan deze karakterschets kan evenmin scherpzinnigheid van waarneming, als juistheid van uitdrukking ontzegd worden. Ofechter het *Vliegend blaadje* met gelijke nauwkeurigheid aangetoond heeft, tot welken toestand de partij der orthodoxen, bij consequente doorvoering van

de door haar gebezigde taktiek, komen wilde, kunnen wij voor alsnog niet zeggen, zoo lang wij van het pikante stukje niet meer weten dan door de *Grondwet* medegedeeld is geworden.

Intusschen valt het niet te betwisten, dat liet op de kennis daarvan, bijzonder in onze dagen, dat de partij der orthodoxen op het punt is van haar doel te bereiken, vooral aankomt. Wij achten het dan ook niet ongepast andermaal de aandacht te vestigen op het, met zeldzame openhartigheid, door het hoofd der partij geschreven werkje: *Bijdrage tot herziening der Grondwet in Nederlandschen zin*, door hem ten jare 1840 in het licht gegeven. Wie weten wil, wat de partij der orthodoxen in het verleden voort, hij raadplege dat boekje en zal er, als in een doorgaanspiegel, de toekomst van Nederland te gatten lezen.

Onze lezers herinneren zich, met welke nitvoerigheid wij, in het begin van het jaar 1851, dat boekje ontleed hebben. Wij hadden het niet onverklaarbaar verlangen van te willen weten, of ten jare 1851 door den heer Groen nog vastgehouden werd aan zijne politieke zwermzwarrelingen van 1840. Wij bragten hem dienvolgens, in onderscheidene artikels, den voornaamsten inhoud van het boekje onder de aandacht, in de verwachting, dat wij, naar aanleiding daarvan, te weten zouden kunnen komen, of de heer Groen daar thans nog op stond, dat, bijv. de Katholieken van Nederland in Noord-Brabant gekoloniseerd worden. Verklaarde het orgaan der orthodoxen rondborstig, dat men daarvan en van die andere fraaie droomerijen van 1840 terug was gekomen? Onnoozelen, die wij waren, dat wij eene rondborstige verklaring derzelve verwachtten! Zij werd ons dan ook niet; maar wij werden lachtuigjes afgescheept met een van die dubbelzinnige citaten, welke de heer Groen altijd bij de hand heeft en waarmee, als met stoffand, hij gewoon is de groote menigte de oogen te verblinden. Onze vraag aan den partijleider was kate-gorisch gesteld geweest. De *Bijdrage* van 1840, houdt zij uw programma in van 1851? Vordert gij nog

Wederoprigting van hetgeen, onregtmatig [in 1795]
ter neer geworpen, nog vatbaar is voor herstel?

Handhaving van die trekken, welke de loop der [laatste drie] eeuwen [minus de laatste vijftig jaren] in het geheugen der Natie heeft geprent?

Ontheffing van het dwangjuk der revolutie [van 1795]?
Voortzetting van den [toen gestuitten] Nederlandschen Staat?

Eerbiediging van het Evangelie [*altas: de formulieren van eenigheid*], als rigtsnoer van bevolking en overheid beide?

Voorrang der Hervormde Kerk?
Benoembaarheid [o bittere ironie!] van allen tot waar-
digheden en ambten?

Verdraagzaamheid [in den zin van dulden]?

De Hervormde Kerk als internationale Kerk?

Noord-Brabant en Limburg voorrang, evenzeer als vrijheid; en daartegenover, voor de Roomsche Godsdienst in de Noordelijke provincien des Rijks, achterstelling, evenzeer als onvrijheid?

Moet, ook nog volgens uwe tegenwoordige beschouwingen, Nederland de zetelplaats zijn van de *Hervormde kerk* en een toevlugsoord tegen den »Anti-christ van Rome»? Behoort ook nog in 1851, de aard der Katholieke Kerk als afgodisch te worden gemerkd?

Zóó vroegen wij kategoriesch. En hoe luidde het antwoord? De *Nederlander* maakte er zich van af met eene fraze van Made, de Stael: »*Il faut juger les écrits d'après leur date,*» en daar bleef het bij. Maar zoo wisten wij dan van toen af ook, zonder er aan te kunnen twijfelen, wat wij van de partij der orthodoxen te verwachten hadden en welk het plan is, welks verwezenlijking door haar bedoeld wordt. Daarnaar rigtten wij van toen af ons gedrag in. De *Nederlander* was verontwaardigd over ons onbescheiden vragen: doch wij

hadden er dit bij gewonnen, dat wij wisten wat wij aan de orthodoxen hadden.

Het wordt al dwazer en dwazer. De somp Madam's, die we voor goed achter de kouliezen verdwenen reken- den, worden wederom op het toontel geschoept. Zij le- zen nu niet meer uitsluitend in „het woord“ — want allen heeft zijn tijd — maar schrijven brieven. Reeds is er een geheele korrespondentie gefabriceerd. Men raadt licht in wat trant. Zie den *Nederlander* van Woensdag. Niet in het voorwerk, maar tusschen de binnelandische nieuwe- berigten, staat eene anekdote te lezen, die de „Enk- huizer Almanak“ of de kolommen van den *ouden Am- sterdammer* waardig zou zijn.

Met het vroomste gezigt van de wereld, vertelt de *Nederlander*, dat Francesco Madiai een brief heeft geschreven (natuurlijk allerbelangrijkst) aan onzen puriteinschen landgenoot Dr. A. Capadose, die van zijn kant reeds vroeger, toen de Madiai's nog achter de tralies zaten, aan »die martelaren,» om des »woords» wille, had geschreven. 't Is aardig dat die Francesco, welke door de vrienden »Dezerzijs» bestendig is voorgesteld als een dommelig van het hem toegediende vergift, nu eensklaps zulke interessante brieven begint te schrijven. Maar nog aardiger is het, ja aandoenlijk — voor een orthodoxe ziel wel te verstaan — dat Francesco, zoo hij verhaalt, een Italiaansche vertaling gelezen heeft van het boekje, beschrijvende de bekeering van den heer Capadose tot het puriteinsche geloof, en toen op slag voor dien heer is begonnen te bidden. En de heer Capadose, die van dit alles niets af wist, is wederkerig de echtelieden tijdens hante zware beproeving, inderdaad geweest in zijne gebeden!

10 Dat zijn bijzonderheden die goed zoeken, en het
11 konde anti-revolutionnaire bloed van den Nederlander
12 zoo warm maken, dat het hem de hersens verhit, en
13 hij in eene vlaag van geloofsverrukking uitroept:

»Hoe liefelijk is God in dat verborgen weefsel der
»gemeenschap der Heiligen.«

Ja, lezer, het staat letterlijk zóó in het orgaan van de alleen zuivere, nationaal- en historiesch-politisch gereformeerde Kerk, van den »begaafden en eerbiedwaardigen» Groen.

Francesco Madiari en Abraham Capadose!! nog in het land der levenden, en gekanoniseerd tot heiligen van de echte gereformeerde kerk en. —

in gemeenschap met elkander; niet door het dierlijk magnetismus of de zwarte kunst, maar door middel van een verborgen weefsel.

Opch 't is ook eigenaardig — zoo men maar groen gende is, om die natuur van dat weefsel te grijpen. Te groen is al verborgen — en die natuur is al verborgen.

Wij leven immers in eene eeuw van spekulatie en mystifikatie. Kan men het der anti-revolutionnaire faktie, die *alles voor waarheid houdt* en van *alles partij trekt*, dan zoo kwalijk afnemen, dat zij ook spekuleert en kwakzalvert, doch op hare wijze, en met het oog op de H. S. en de belijdenis der *gure* meerde kerk?"

Maar misschien, — want wie kan de diepte van den *Nederlander* peilen! — verbergt zich achter die geheel tirade »hoe liefelijk is God, enz.," eene sijne bespotting. Wij hopen het voor 't minst; want waarlijk wij hebben in den laatsten tijd uit die »gemeenschap der heiligen in hun verborgen weefsel" niet veel liefelijk zien voortkomen.

Denk aan de koalitie der "heiligen" Vroede-Groen-van-Dam.

Denk aan den *Rakel* en het *Goudsch Kronijkske*, anti-revolutionnair-vroom geworden.

Denk aan de adressant.
Denk aan het straatnummer.
Denk aan den val van het ministerie.

(1) Ongeloof en revolutie. Leiden, 1847. bl. 414 vlg.

(2) Handboek der Geschiedenis van het Vaderland. 2de druk
\$ 1095.

(3) Ongeloof en revolutie, blz. 416.

(4) Aan G. Graaf Schimmelpenninck, blz. 31.

(5) Aan G. Graaf Schimmelpenninck. blz. 100.

(6) Adviezen in de Tweede Kamer, 1849—1850, bl. 48.

(7) Nederlander, N°. 888.

Denk aan de verkiezingen.
In „het verborgen weefsel der heiligen” van den dag is dat alles bestoekt, en is de rust en welvaart van Nederland mogelijk voor langen tijd zoek geraakt.

In welke liefelijke verhouding, zoo schrijft men ons, vóór 1848 de heeren van Hall en Donker-Curtius tegenover elkander stonden, wordt van tijd tot tijd, ter verhooring van den eerbied voor deze voortreffelijke mannen, wegens het consequente van hun gedrag, door de onafhankelijke pers in herinnering gebragt. Men verliest echter te veel uit het oog (1), dat nog zeer onlangs de *Fakkel* en de *Nederlander*, — die zoo regt vriendelijk in onze dagen malkander wederkeerig bij het groote publiek rekommandeeren, en reeds zich bezig schijnen te houden met het bespreken van de verdeling der buit, — zich *douceurs* naar het hoofd wierpen, om er pimpelpaarsch van te worden. Het is daarom niet overtoellig, zich te herinneren wat de *Fakkel* pardon, lezers! — nog kort geleden schrijft over de

„Nomenklatuur bij het lezen van de Nederlander.

„*Antirevolutionnair*... een boek schrijven gelijk Gnoen's ongelooft en revolutie, en onmiddellijk daarop zich in den stroom der revolutie werpen en zijn best doen ten einde de revolutie te nationaliseeren.

„*Positief*... stelt: bijv. Gnoen heeft dat stellig gezegd, dus is het *positief* waar. De mannen van de positieve richting zijn zij, die bij de woorden van een grooten Gnoen zweren. *Jurare in verba magistri*.

„*Communisme en Socialisme* zijn de sinterklaassen, de boemannen of bullebakken, waarmede de *Nederlander* vele groote kinderen in Nederland in der tijd heeft bang gemaakt.

„*Rationalisme*... de zucht en poging, om met behulp van de historische exegese de Christelijke waarheid van hare *redelijke* zijde voor te stellen, en de louter-traditionele ongerijmdheden van de catechizatie en den christelijken leerstoel verwijderd te krijgen.

„*Pantheïsme*... de leer dat de mensch van Gods geslachte is.

„*Subjectivisme*... de bewering dat het *subject* meer is dan zijn *praedicaat*, — bijv. dat *Gereformeerden* als Christenen die aan het Evangelie zich houden, het regt hebben, om op grond van het Evangelie zich in 't een of ander boven de formulieren van eenigheid te verheffen, dus hooger dan historisch-gereformeerd te zijn.

„*Lichtvrienden*... vrienden van het licht der wetenschap, tegenover de mannen en kinderen van den domper.

„*Ongelooft*... twijfel aan de waarheid en zaligmakende kracht van die traditionele dogma's, die de *Nederlander* als „de diebaarste waarheden”, gedurig op den voorgrond stelt, en „de Roomsche kerk heeft bewaard.”

„*Bijgelooft*... dit woord komt in den *Nederlander* zelden of nooit voor.

„*Staatsalmagt*... de magt van het geheel over ieder van zijn deelen.”

Men schrijft uit Rotterdam dato 27 Mei aan de *Emancipation Belge*:

„Met levendige belangstelling slaat Holland de handelingen gade van eenige leden van het korps-diplomatiek, in zoo verre die handelingen en die handelwijze onder het bereik van het publiek komen. Die belangstelling is gemakkelijk te begrijpen. Wij weten toch maar al te goed, hoedanig de invloed is van eenige groote mogendheden op staten van den tweeden rang.

„Het is vooral de gedragslijn, die de Fransche gezant, de baron d'André, volgt, welke de publieke aandacht heeft getrokken. Ieder is er over verbaasd geweest, en, in waarheid, er was wel reden voor.

„Het ministerie Thorbecke handhaaft de regten van allen, gewaarborgd bij de Grondwet, van Protestanten zoo wel als van Katholieken. Een volksagitatie wordt tegen hem verwekt, omdat hij regtiaardig wil zijn ten aanzien zelfs van de Katholieken. Deze agitatie, die den Paus allerlei smaadheden naar het hoofd werpt, de priesters en alle Katholieken met loon bejogent, en die de onbeschaamdheid heeft het huis van Oranje te dreigen met hetzelfde lot, dat de huizen van Bourbon en Stuart getroffen heeft, zoo koning Willem III den Paus, ten aanzien van geheel Europa, geen slag in het aangezicht geeft. Deze agitatie, zeg ik, is het geshet het ministerie Thorbecke omver te werpen. Het ministerie van Hall-Donker Curtius komt er voor in de plaats, en de antipapistische agitatie komt langzaam tot bedaren, omdat zij, te regt of ten onrechte, de overtuiging koestert, dat dit ministerie eene volkomen bevrediging zal geven aan al hare eischen, en de regten der Katholieken wel onder den voet zal balen. Hebt men geduld, zegt zij, de heer van Hall zal voor Holland wezen, wat de minister

van Maanen voor België is geweest; laat ons dan voor 't oogenblik maar te vreden zijn.

„De Fransche gezant, zegt men, droeg kennis van den val van het voorgaande kabinet, zelfs voor dat de ministers er van verwittigd waren. Zoodra het bekend was dat de Koning het voorwaardelijk aangeboden ontslag had aangenomen, maakten al de leden van het korps-diplomatiek te 's Gravenhage tegenwoordig, de Fransche gezant alleen uitgezonderd, hunne opwachting bij het ontbonden kabinet. Van zijn kant echter haastte zich de Fransche gezant, om aan een, te voren met veel omslag aangekondigden, lusterrijken maaltijd te vereenigen al de ministers van het nieuwe kabinet, dat te regt of ten onrechte — wij zullen het weldra weten — gehouden wordt te vertegenwoordigen de vijandigste hartstogten tegen de Roomsche Kerk en de Katholieken. Ieder heeft er uit opgemaakt, dat het Fransche gouvernement de herstelling der protestantsche suprematie in de Nederlanden gunstig is en zich volstrekt niet verzetten zal tegen de onderdrukking van de Nederlandsche Katholieken, op voorwaarde alleen dat het absolutismus, zoo veel mogelijk, in onzen regerings-orm weder ingevoerd worde. Ziedaar wat men algemeen zegt, en ook geloof vindt; en zulks te meer, wijl de baron d'André zich volstrekt geen moeite geeft, om zijn sympathie voor den heer van Hall te verbergen. Hij is vaak met hem in aanraking en verkeert met hem op zeer vertrouwelijke voet; de officiële maaltijden, ter eere van den heer van Hall en zijne ambtgenooten in het bestuur, worden herhaald; niemand staat in twijfel wat hiervan de rede zij. Daarenboven, wie zou de betekenis dier vriendschappelijke manifestaties kunnen missen, die ziet dat de baron d'André bestendig bezoeken brengt op het koninklijk paleis, en niet een avond laat voorbijgaan, zonder zijn hulde te brengen aan den Koning?

„Doch hoedanig is de houding der overige gezanten bij het Haagsche kabinet, bij al die demonstraties van hartelijke verkleefdheid, waar de Fransche gezant zich mede uitput? Zij laten zich niet uit; want, door drongen van het gewigt van 't geen er bij onvoorvalt, maken zij hunne waarnemingen en zwijgen. Ook hebben ze zich tot heden toe onthouden van eenige manifestatie ten aanzien van het tegenwoordige ministerie, die hen voor de toekomst zou kunnen verbinden. Zoo ge den Engelschen gezant uitzonderd, op wien de hartelijkheid van den baron d'André een bijzonder ongunstigen indruk schijnt te maken, geven al de overige leden van het korps diplomatiek blyken van zekere koelheid, welke in de hoogte van de zaak niet te zeggen, welke gevolgtrekkingen uit dit alles zijn af te leiden. Ik kan u echter niet verzwijgen, hoe men in de politieke wereld over de gedragslijn spreekt, die de baron d'André bij voortdurend volgt. Men konstateert — hoe kan het anders? — dat het gedrag van den baron d'André kein volkomen van al de andere leden van het korps-diplomatiek heeft afgezonderd, en men zegt, dat deze door hem verkregen uitkomst ten minste iets zeer zonderlings heeft.

„Doch van den anderen kant, vraagt men zich af, of het Fransche gouvernement voornemens is de rol te hervatten, die in de XVIIIde eeuw gespeeld is door Richelieu, welke, en men kent er het doet van, te gelijker tijd dat hij in Frankrijk het Katholicismus beschermde, in Duitschland, in Zweden en in de Nederlanden op allerlei wijze de protestantsche zaak ondersteunde. Wat mij betreft, ik zal niet nalaten uit al mijne magt deze voor het gedrag van den baron d'André zoo ongunstige uitlegging te bestrijden. Alles wat het Fransche gouvernement reeds nu voor het Katholicismus gedaan heeft, komt op tegen eene zoo valsche veronderstelling. Men zegt daarom niet te min dat er eene zekere overeenkomst is te zien tusschen de politiek van Richelieu en die van het tegenwoordig oogenblik. De schuld van al zulke veronderstellingen ligt alleen bij den baron d'André.”

De uitslag der herstemming voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is als volgt:

Hoorn. — Geldige stemmen 2355. Verkozen J. DONKER-CURTIS met 1199 stemmen. Mr. A. S. van Nierop bekam 1156 stemmen.

Zwolle. — Geldige stemmen 1905. Verkozen Mr. B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS met 1009 stemmen. Mr. W. L. F. C. van Rappard bekam 883 stemmen.

Deventer. — Geldige stemmen 1061. Verkozen C. M. STORM VAN 's GRAVESANDE met 542 stemmen. Mr. J. R. Thorbecke bekam 519 stemmen.

Assen. — Geldige stemmen 1070. Verkozen P. VAN DER VEEN met 604 stemmen. Mr. H. Vos bekam 466 stemmen.

Herlogenbosch. — Geldige stemmen 1681. Verkozen Dr. J. H. H. DE POORTER met 1074 stemmen. Mr. J. R. Thorbecke bekam 606 stemmen.

Wierburg. — Geldige stemmen 1907. Verkozen Mr. F. J. JESPERSEN met 1315 en Mr. C. G. A. BEENS met 1008

stemmen. Mr. E. J. A. Borret bekam 904 en Mr. Hollingerus Pijpers 379 stemmen.

Gorinchem. — Geldige stemmen 1163. Verkozen Mr. J. ELOUT VAN SOETERWOUDE met 636 stemmen. C. Schiffer bekam 527 stemmen.

Men leest in de *Grondwet*:

„De *Echo Universel* gaf den 25sten het bericht, Z. M. aan de vijf Aartsbisschoppen vergunning had verleend tot de aanneming van den titel van *geheime kamerheer surnumerair*, door den Paus hun verleend en tot dragen van de daaraan verbonden onderscheidingsteekens. „Wij zijn in staat gesteld, dat bericht thans in al deelen te bevestigen.

„De *Staats-Courant* heeft tot dusverre van dat koninklijk besluit gezweegen.”

Van eene doorgaans goed onderrigte zijde vernemen wij, dat door den minister van de R. K. Kerk is te kennen gegeven, dat de aan de regering gede mededeeling van de vestiging der bisschopszetels en benoeming der Bisschoppen, door den Paus aangenomen, onder reserve om te zigtens deze handeling nader de vereischte beschikking te nemen.

De *IJsselbode*, die zich krachtig en waardiglijk handhaven op het door hem in den strijd der jongen weken ingenomen standpunt, deelt in zijn laatste Nummer de volgende lezenswaardige plaats uit Wieland mede:

„Uwer Majesteits levendigste begeerte is: uwe volk gelukkig te zien.... Hoe gelukkig zou U. M. zijn, o beste der koningen! indien het net zoo gemakkelijk ware, een volk gelukkig te zien als het te wilschen!

„Vergeef mij, genadig opperheer! doch wel ongestraft maar niet altijd openlijk en juichend verheft zich de snoodaard. Want het is niet zijn eigen aangezicht dat hij vertoont; dat verbergt hij zorgvuldig achter het masker der gerechtigheid, der genade, des ijvers voor Godsdiens en zeden, der welgemeendheid met vorst en staat, 't kortz hij hult zich steeds in het gewand der deugde welke hij eeuwige haat en verderf heeft toegezworen. Zijne bekwaamheid of vaardigheid in deze tooverkunst is onuitputtelijk, en 't is bijna niet mogelijk, dat de wijsheid, ook van de besten der vorsten, zich genoegzaam tegen deze misleiding kan wapenen. Uwe Majesteit vermeende misschien wel eens de veroordeeling een misdadigers te teekenen, en onderteekende juist den vrees-bragen, wiens verdienste zijn eenigste misdaad was. Hij verheft slechts een laaghartigen vleier! Deugd en ondegd spreiden hetzelfde gelaat, spreken eenzelfde taal en hebben eene gelijke kleur. Ja, de sijne truchelaar (het schadelijkste van alle schadelijke schepselen) weet zich in het uiterlijk vertoon van edele beginstelen en onberispelijke zeden gewoonlijk beter voor te doen, dan een eengoudig, opregt en eerlijk man.”

Een Engelsch dagblad deelt de volgende drie artikelen mede uit het politieke testament van Czaar Peter de Groot, die, in de tegenwoordige omstandigheden, met belangstelling verdienende gelezen te worden:

„Mijne opvolgers moeten vooral zorg dragen in goede verstandhouding te blijven met Oosteuropa, en voor het uiterlijke de ontwerpen van dien Staat ter verkrijging der oppermagt over geheel Duitschland ondersteunen, maar in het geheim moeten zij den naijver der Duitse vorsten opwekken. Doch men zij bedacht dit zoo aan te leggen, dat de Keizer of de vorsten de hulp van Rusland inroepen, en alsdan zal dat land eene soort van protektoraat uitoefenen over het Duitse rijk en zich den weg banen om het vroeg of laat in bezit te nemen.

„Men moet trachten Oostarijk in zijn belang over te halen bij de verdrijving der Turken uit Europa en in geval dat Konstantinopel veroverd werd, moet men zij naijver zoeken te neutralizeeren of door de overige Europeesche mogendheden tegen hem te wapenen, of door hem een deel toe te voegen van het veroverde land, twelk men later weder kan terugnemen.

„Men moet alle Grieken in Hongarije, Turkije en Polen, tegenwoordig in vele fracties verdeeld, om Rusland, als centraal punt, zoeken te vereenigen; men moet er zich op toeleggen dat ze bij Rusland steun zoeken, opdat dit, door middel van zekere kerkelijke suprematie, zich den weg bane tot de absolute wereldheerschappij.”

Plaatsgebrek verhindert ons het verslag van de Dingsdag II, alhier, onder voorzitterschap van den heer Mr. J. van Lennip, gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders in de *Duinwater-maatschappij* in zijn geheel mede te deelen. In die vergadering werden 4213 aandelen door 32 houders vertegenwoordigd. Nadat de voorzitter het verslag had uitgebragt, werd dit aangevuld door den heer Mr. J. W. van der Meer de Wijs, om hulde te brengen aan wijlen den heer Mr. D. J. van Lennip en aan den heer Mr. H. J. van Lennip, voor de lafwaardige wijze, waarop zij van hunne zijde het tot stand komen dezer onderneming hebben bevorderd. Vervolgens werd

de balans over het afgelopen jaar tot 31 Dec. 1852 goedgekeurd, en benoemde de vergadering tot kommissaris den heer William Needham, te Grange Derbyshire, in plaats van den overleden heer W. Fierney Clark.

(A. C.)

Uit 's Hage wordt aan de *Asser Cour.* geschreven dat de heer Pahud, minister van koloniën sedert eenigen tijd ongesteld is, en als gevolg daarvan van Z. M. den Koning een verlof heeft bekomen, hetwelk hij zal aanwenden tot het gebruiken der baden te Ems.

Staat der Nederlandsche Bank op 31 Mei jl.: Omlopende bankbiljetten / 79,224,975.03, saldo van rekeningen-courant / 30,934,726.63½, munt en muntmaterieel / 101,201,096.88.

Bij besluit van 31 Mei, mede-ondertekend door den minister van binnenlandsche zaken, den heer van Reenen, heeft Z. M., op voordragt van den raad der ministers, op grond dat de gewone vergadering der Staten-Generaal is gesloten en de Tweede Kamer is onthouden, en bij besluit van 26 April is bepaald, dat de Tweede Kamer den 14den Junij e. k. zal bijeenkomen, naar aanleiding der artt. 70, 95 en 98 der Grondwet, de vergadering der Staten-Generaal bijeengeroepen, en hare opening bepaald op Dingsdag den 14den Junij e. k.

Bij besluit van 1 Junij, heeft Z. M. de Koning tot voorzitter der Eerste Kamer benoemd, den heer Mr. J. A. Phillipse.

Door eene geachte hand zien wij ons in staat gesteld, te berichten, dat het Britsche stoomschip *the Monarch*, waarbp, zoo als wij gemeld hebben, de kabel geladen was van den onderzesschen telegraaf, door eene andere stoomboot gesleept, thans voor Scheveningen aangekomen is. De galvanische draad zou heden aan wal gebragt worden; dat de werkzaamheden tot zóóver gelukkig volbragt zijn, blijkt daaruit, dat men van morgen aan boord van *the Monarch* met Londen telegrafische berichten wisselde.

Intusschen meldt men ons later uit 's Gravenhage, dat de lijn, waaraan de kabel was vastgehecht, om dezen met een visschersboom van de stoomboot naar de kust te brengen, gesprongen zijnde, het heden niet is mogen gelukken, de kabel op het strand te leggen. Het weder was zeer ongunstig, en heeft op het mislukken van dit gedeelte van het werk veel invloed gehad.

(N. R. C.)

— 2 Junij. Dezen morgen ten half negen ure is de kabel van den onderzesschen telegraaf door eene der pinken van den heer P. Varkevisser, schipper Cornelius Roelvelde, op het strand gebogen, en is men onmiddellijk overgegaan, denzelfden te leggen en te bevestigen aan de draden in de duinen.

Men schrijft uit Vlaardingen, 27 Mei. Gisteren arriveerden alhier de 2^e eerste schepen van de kolvisserij, aantrengende 40 en 60 tonnen zoutevisch, welke heden in den afslag werden verkocht tot f 12½ a 12½ p. ton. Volgens de daarvan opgemaakte lijsten, zal de geheele haringvloot dit jaar bestaan 93 schepen, als: van Vlaardingen 60, Delfhaven 1, Zwaagwaal 7, Middellarn 3, Maassluis 7, Enkhuizen 7, de Rijn 4, Wormerveer 1 en Amsterdam 3.

Het grootste gedeelte der haringvloot zal, naar men vernemen, tegen 10 Junij naar zee gaan.

Te Kaldenkirchen bij Venlo heeft het volgende treurige ongeval plaats gehad; een beambte der douanen had eene ligte wonde aan de hand bekomen door een doorn, welke bij het scheren eener haag in zijn wijsvinger was ingedrongen. Deze wonde was genoegzaam genezen, toen hij, guano ontvangende, de onvoorzigtigheid had deze meststof met zijn hand te behandelen. De geschiedde ten 3 ure. Een uur later was de gewonde hand geheel gezwollen; ten 5 ure was de arm tot de elleboog uitermate dik; ten 8 ure de geheele arm en een gedeelte van de borst ontstoken en onafwendbaar van de hulp, hem door twee geneesheeren geboden; overleed de ongelukkige ten 11 ure des avonds. Hieruit schijnt derhalve te blijken, dat de guano vergiftige bestanddeelen bevat (?), en moet den landbouwers bij de behandeling van deze mestspecie de meeste omzigtigheid worden aanbevolen.

(Hbl.)

's GRAVENHAGE, 1 Junij. Gisteren avond is de stoomboot *Monarch*, aan boord hebbende den kabel voor den onderzesschen telegraaf, met eene tweede stoomboot, die deze op sleeptouw had, in het gezigt van Scheveningen gekomen. Eene visscherspink is zoo spoedig mogelijk afgevaaren, om den kabel over te nemen. Deze is nog niet teruggekeerd. Men denkt, dat de werkzaamheden op het strand in den loop van den dag begonnen en voltooid zullen worden.

De heer van de Kastele, directeur van het koninklijk Muséum van zeldzaamheden, die in last had te voldoen aan het verzoek van de Kommissie der Tentoonstelling te Dublin, om voorwerpen uit gemeld Mu-

seum aldaar te mogen overvoeren, is, vandaar teruggekomen, na alvorens gezorgd te hebben, dat die eene goede plaats hadden verkregen. Reeds heeft men uit de Engelsche bladen vernomen, dat die voorwerpen met de meeste bereidwilligheid en dank zijn ontvangen, daar zij het gewigt van de Tentoonstelling der Iersche hoofdstad niet weinig verhoogden. Na afloop daarvan in Oktober aanst., zullen zij door genoemden heer worden teruggehaald.

— Het geschenk in zilver, hetwelk door het stede-lijk bestuur der residentie aan Z. K. H. Prins Hendrik, bij de voltrekking van Hb's. huwelijk met de Erfherzogin van Saxe-Weimar-Eisenach, zal worden aangeboden, is, volgens de teekeningen van onzen statgenoot, den heer Pijzel, onder behandeling. Het wordt vervaardigd in de werkplaatsen van de heeren Meijer, Pijzel en de Gebroeders Boucholten; reeds zijn eenige voorwerpen daartoe behoorende in gereedheid, en getuigen zij van goeden smaak en juiste bewerking.

— Op Maandag, 20 Junij aanstaande, zal er, op het Gemeentehuis te Rozendaal, worden overgegaan tot de aanbesteding bij enkele inschrijving van de aardenbaan, met de kunst werken, overwegen, wachthuizen en de volledige plaatsing van de eigenlijke spoorbaan van de Belgische grenzen tot Rozendaal. De aanwijzing in loco zal plaats hebben op Woensdag den 8 Junij eerstkomende. Nadere inschrijvingen zijn van 5 tot en met 18 Junij aanstaande te bekomen ten kantore van de directie over deze werken, en bij den heer George Meredith, agent te Rozendaal. Gelijktijdig zullen alle inschrijvingen gegeven worden voor de later aan te besteden werken voor het gedeelte van Rozendaal tot Roodevaart en van Rozendaal tot Breda, waarvan aanwijzing in loco zal gedaan worden op 8, 9, 10 en 11 Junij aanstaande. De verzegelde inschrijvings-biljetten moeten vóór of uiterlijk op den 20 Junij 1853, des middags ten 12 ure, bezorgd zijn op het Gemeentehuis te Rozendaal.

— Maandag, 6 Junij aanstaande, zal er in het hôtel, genaamd *Grand Monarque*, te Aken, eene algemeene vergadering gehouden worden van de aandeelhouders in de Aken-Maastrichtse Spoorweg-Maatschappij. In die vergadering zal worden voorgesteld omtrent de volgende onderwerpen een besluit te nemen: 1° aanleg en exploitatie van een zijtak van het station bij Maastricht tot Hasselt; 3° exploitatie van den spoorweg van Hasselt naar Landen; en 3° het sluiten eener prioriteitslening tot uitvoering van bovenvermeld doel.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 31 Mei. De verwikkelingen in het Oosten houden de beurs steeds gedrukt. Men schijnt echter niet beducht te zijn voor een vredebreuk, althans op het bal te Saint-Cloud ter eere van den hertog van Medina, bestond hieromtrent geen vrees. Ook de Zwitsersche aangelegenheden baarden geene bekommernis.

— Uit de ministerieele Parijsche bladen blijkt, dat het bij den Senaat ahangig besluit betreffende de regeling van het bestuur in 's lands overzeesche bezittingen, in deze zitting niet in beraadslaging zal komen, en dat de regering het liever onafgevaardigd wil laten, dan wijzigen. Het is bekend dat dit senaatsbesluit bij het onderzoek in de afdeelingen des Senaats door vele leden afgekeurd is, vooral omdat het de door de konstitutie aan den Senaat opgedragen regeling der koloniale huishouding grootendeels aan den Staatsraad overliet.

— Het hof van appel te Aix heeft naar arrest uitgesproken in de zaak der helse machine van Marseille, Er zal nu geen verder gevolg aan deze zaak worden gegeven, daar er, bij afwezigheid van den hoofdschuldigde, geen termijn tot verdere regstvervolgung van de overige beschuldigten bestaan.

— De veroordeelden in de zaak der korrespondenten van vreedse daadlieden hebben zich tegen het oordeel van het hof van appel te Aix, dat zij de afgevaardigde van de overige beschuldigten niet konden afwachten. De heeren Delmas, de la Motte, Buisson, en dus op nieuw de bevoegdheid betwisten, aan de openbare magt toegekend, om de brieven op de post te openen, welk beginsel het hof van appel, hoewel niet zoo onvoorwaardelijk als de eerste regter, heeft aangenomen. De laatstgenoemde heeft den 6 December 1816 zijne eerste pleitrede gehouden in eene zaak betreffende schending van het geheim der brieven.

— Gisteren kwam alhier eene deputatie uit Lyon, om aan generaal Oudinot den eeredegen aan te bieden, waartoe na het beleg van Rome was besloten, doch waaraan men, uithoofde der staatkundige omstandigheden, van den 2 December en de latere gebeurtenissen, nog geen gevolg had kunnen geven.

— De keizer heeft Rossini tot kommandeur van het Legioen van Eer benoemd.

MADRID, 25 Mei. De dagbladen van Cadix van den 18den Mei berichten, dat aldaar dien dag eene oorlogsstoomboot te water gelaten en een fregat van 50 stukken voor de Spaansche zeemagt op stapel gezet is.

— Sedert eenige dagen regent het hier aanhoudend, hetgeen in dezen tijd des jaars een ongewoon verschijnsel is.

ENGELAND.

LONDEN, 31 Mei. Onze dagbladders begint thans meer en meer den opstand in China met een gunstig oog te beschouwen, als eene groote nationale beweging tegen een opgedrongen vorstenhuis van buitenlandsche afkomst, die voor de beschaving en den wereldhandel zeer bevorderlijk zou kunnen zijn. De Londensche *Globe* zegt, dat het, wat ook door den vertegenwoordiger van Engeland in China moge gedaan zijn, niet in Englands staatkunde ligt den Keizer van China te behoeden tegen den slag, die zijn verbasterd vorstenhuis schijnt te bedreigen.

— De *Overland-China-Mail* meldt het volgende, omtrent den opstand in China: Te Hong-Kong was de spanning niet gering bij de onzekerheid, in welke men verkeerde, omtrent de vorderingen van den opstand en het lot van Nanking. Berigten uit het Noorden lielden de verzekering in, dat Nanking, alhoewel door de oproeringen belegerd, niet in huanne handen was gevallen. Men berichtte zelf dat de keizerlijke troepen eenig voordeel hadden behaald, en dat zij de steden Kin-Kiang-Si, Kan-Yang en Wu-Chang in Hu-Peh hadden hernomen. Andere berichtgevers meenden, dat de opstandelingen niet voordacht al deze steden hadden ontprind, ten einde al hunne krachten voor Nanking samen te trekken.

— Een vreesselijke brand heeft den 19den Maart den Chineschen schouwburg te Whampoa in de asch gelegd. Zestig vrouwen hebben haren dood gevonden in de vlammen. Vele anderen hebben ernstige wonden bekomen. Deze brand zou door eene enkele yonk van eene der lampen of kaarsen zijn ontstaan. Slechts een kwartier uurs was noodig, om het brooze houten gebouw in asch te doen verkeeren.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 1 Junij. Men schrijft uit Bern nopens het ongelukkig kanton Freiburg: Het getal der na den jongsten strijd gearresteerden bedraagt 134. Zestien zijn er vrijgesproken. Aan de weduwen en kinderen van twee gesneuvelde burgerwachten zijn 10,000 fr. en 4000 fr. schadeloosstelling verleend. De groote raad zal onverwijld bijeenkomen, om het verzoek om gratie der veroordeelden te behandelen.

BERLIJN, 31 Mei. Ten aanzien der Zwitsersche aangelegenheden mag men weliswaar eene beraadslaging van den Duitschen Bond verwachten.

— De ratifikatie van het verdrag tot vermindering en uitbreiding van de tolvereeniging zijn door alle belanghebbende Staten volbragt.

— De nieuwe steenen brug, in de nabijheid van Genève, over de Rhône aangelegd, is bij de eerste proefneming van hare hechtheid, ingestort. Onderscheidene personen zijn daarbij ongekomen. De gen. Dufour heeft mede groot gevaar geloopt het leven te verliezen.

— Men schrijft uit Bern dat de Bondsraad, in buitengewone zitting vereenigd, nog tot geen besluit is gekomen nopens de te nemen maatregelen ter afweering van de gevaren, waarmede het land reeds bedreigt ziet. Men acht het waarschijnlijc, dat op verlangen van Oostenrijk, eene verperring der grenzen langs de Duitse zijde tegen Zwitserland zal in het werk gesteld worden en dat men niets minder op het oog heeft dan om de tegenwoordige vrijzinnige Zwitsersche staatsregeling omver te werpen, en, bij die gelegenheid Neuchâtel weder onder de heerschappij van Pruisen te brengen. In deze pagchelijken staat van zaken, wordt door het officiële Berner dagblad aangedrongen op het sluiten van eene alliantie met Sardinië en het intrekken van de Fransche troepen uit de Rhodanische en de Jura'sche Staten, alomtegenwoordig door de Duitsche troepen verdrongen. Het is te hopen dat de Duitsche troepen in te spannen en aan elke vreemde aanranding moedig het hoofd te bieden.

WEENEN, 30 Mei. In deze hoofdstad en in de provincien is thans voor de te bouwen kerk ruim een miljoen gulden bijeen gebragt.

— De Fransche gezant alhier, de heer de Bourqueney, heeft aan graaf v. Buol-Schauenstein opheldering gevraagd ter zake van de terugroeping van graaf Karnicky en van het afbreken der staatkundige betrekkingen met Zwitserland. Graaf Buol antwoordde hierop dat hier geene bepaalde breuk plaats heeft, en dat graaf Karnicky geen ander bevel heeft erlangd, dan zich voor eenigen tijd naar Weenen te begeven; zoodat hij, als hij weder naar Bern wordt gezonden, geene nieuwe geloofs-brieven noodig heeft.

— Men schrijft uit Konstantinopel, dd. 23 Mei. Na dat de stemming hier, door het vertrek van Prins Menschikoff, zeer ongunstig is geweest, schijnt men thans meer gerust geworden, en hoopt men weder op eene vreedzame schikking der bestaande geschillen. De Pario zou geneigd zijn om het lot der Christenbevolking in

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.